

Centralizovaný prístup k EIZ, jeho optimálne nastavenie pre efektívne využívanie ako nástroja pre strategické rozhodovanie

alebo štvrtý rok projektu NISPEZ

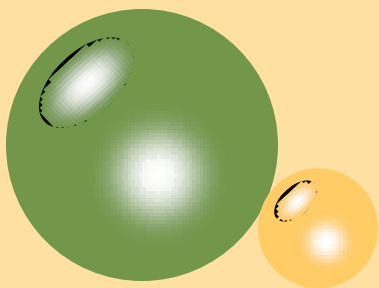
Mária Žitňanská, Michal Sliacky
Centrum vedecko-technických informácií SR

Rok 2009

„Informačná podpora výskumu a vývoja na Slovensku“

prof. Ján Turňa, riaditeľ CVTI SR, hlavný manažér projektu NISPEZ

- ❑ definoval strategický cieľ projektu NISPEZ, ktorým je vytvorenie efektívneho systému pre podporu výskumu a vývoja na Slovensku
- ❑ prezentoval štyri špecifické ciele projektu
- ❑ predstavil kompletne portfólio EIZ pre VaV na Slovensku obstarávané v rámci projektu NISPEZ
- ❑ informoval o skladbe inštitúcií zapojených v projekte NISPEZ

O projekte NISPEZ (1)

NISPEZ – Národný informačný systém podpory výskumu a vývoja na Slovensku – *prístup k elektronickým informačným zdrojom*

národný projekt Centra vedecko-technických informácií SR v Bratislave

Operačný program: *Výskum a vývoj*

projekt spolufinancuje: *Európsky fond regionálneho rozvoja*

nenávratný finančný príspevok:
19 881 676,23 eur

realizácia projektu: *2008 – 2014*

O projekte NISPEZ (2)

strategický cieľ projektu NISPEZ

vybudovať efektívny systém informačnej podpory výskumu a vývoja v SR na báze EIZ prostredníctvom nástrojov na riadenie a správu elektronických zdrojov

špecifické ciele zamerané na sprístupňovanie EIZ

(ŠC 1) - centralizované riešenie primárne zamerané na obstaranie prístupov k EIZ a ich efektívne využívanie a jeho hodnotenie

(ŠC 2) - vybudovanie efektívneho systému využívania EIZ na báze nadstavbových nástrojov a technológií - vyhľadávací portál pre vedu a výskum - scientia.sk

ACM / Association for Computing Machinery

Art Museum Image Gallery

Gale Virtual Reference Library: Art

IEEE/ET Electronic Library (IEL)

Knovel Library

ProQuest Central

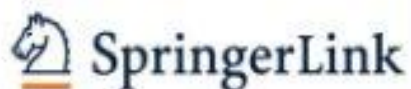
REAXYS

ScienceDirect

SCOPUS

SpringerLink

CURRENT CONTENTS CONNECT*

Web of Knowledge – Current Contents Connect

ESSENTIAL SCIENCE INDICATORS*

Web of Knowledge – Essential Science Indicators

JOURNAL CITATION REPORTS*

Web of Knowledge – Journal Citation Reports

Web of Knowledge – MEDLINE

WEB OF SCIENCE* WITH CONFERENCE PROCEEDINGS

Web of Knowledge – Web of Science with Conference Proceedings

Wiley Online Library

INŠTITÚCIE ZAPOJENÉ DO PROJEKTU NISPEZ

Univerzita
Komenského
v Bratislave

Ekonomická
univerzita
v Bratislave

Trenčianska univerzita
Alexandra Dubčeka
v Trenčíne

Katolícka
univerzita
v Ružomberku

Trnavská
univerzita
v Trnave

Žilinská
univerzita
v Žiline

Vysoká škola
výtvarných
umení
v Bratislave

Vysoká škola
múzických umení
v Bratislave

Technická
univerzita
vo Zvolene

Univerzita
Pavla Jozefa Šafárika
v Košiciach

Univerzita
Konštantína
Filozofa v Nitre

Slovenská technická univerzita
v Bratislave

Univerzita
sv. Cyrila a Metoda
v Trnave

Univerzita
J. Selyeho
v Komárne

Technická
univerzita
v Košiciach

Univerzita
veterinárskeho
lekárstva
a farmácie
v Košiciach

Ústredná knižnica
SAV v Bratislave
(SAV)

Slovenská
národná knižnica
v Martine

Prešovská
univerzita
v Prešove

Slovenská
poľnohospodárska
univerzita v Nitre

Centrum
vedecko-technických
informácií SR

Akadémia
ozbrojených síl
generála
M. R. Štefánika

Univerzitná
knižnica
v Bratislave

Univerzita
Mateja Bela
v Banskej
Bystrici

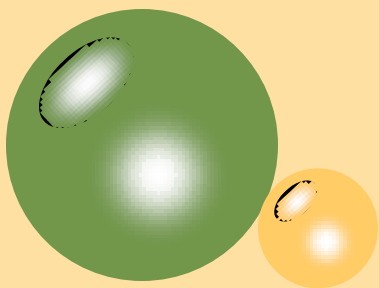
Rok 2011

„Centralizovaný nákup EIZ na Slovensku. Máme šancu pokračovať?“

odborný garant aktivity 1.1 PhDr. Mária Žitňanská

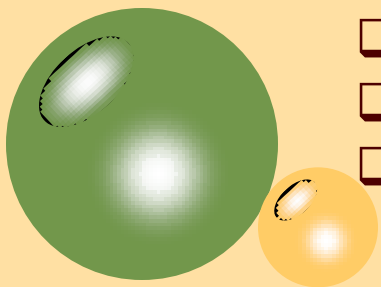
koordinátor odborných aktivít Mgr. Michal Sliacky

- ❑ o dosiahnutých výsledkoch projektu po 2 rokoch jeho realizácie
- ❑ o najdôležitejších výstupov projektu (ŠC 1)
- ❑ o odborných podujatiach a publicite projektu
- ❑ o spôsobe hodnotenia využívania EIZ v rámci projektu NISPEZ
 - ❑ *štatistické ukazovatele*
 - ❑ *dotazníkové prieskumy používateľov e-zdrojov*
- ❑ o výhodách centralizovaného hodnotenia využívania EIZ
- ❑ o vyhľadávacom portáli pre vedu a výskum – scientia.sk (ŠC 2)

Agenda 2012

- ako bolo
- ako je
 - cielená publicita
 - odborné podujatia
 - štatistiky, dotazníky
- hodnotíme
- optimalizujeme
- konštatujeme - zhrnutie
- pýtame sa
- dozvedeli sme sa
- dávame na zváženie
 - pozitíva
 - negatíva
- navrhujeme - nový model
- predkladáme strategické riešenie
- záver

Ako bolo

roky 2000 – 2008

UK
Web of Knowledge
(CCC, ESI, JCR, WoS)
24

UPJŠ
ProQuest Central
13

ÚK SAV
SpringerLink
individuálne

ŽU
Knovel
11

TUKE
ACM a IEEE
6

UPJŠ
REAXYS
individuálne

UK
ScienceDirect
16

SPU
SCOPUS
19

STU
Wiley Online
Library
individuálne

Ako je (1)

NISPEZ – národný projekt – zapojených 21 verejných VŠ a univerzít, SAV prostredníctvom ÚK SAV, UKB, SNK a CVTI SR

- ❑ nákup licencií pre prístup k EIZ – výhodné finančné podmienky
- ❑ publicita EIZ a materiály publicity – možnosť cielenej masívnej publicity
- ❑ odborné podujatia – systémový prístup
- ❑ štatistiky a dotazníkové prieskumy – vzájomné porovnanie
- ❑ hodnotenie využívania EIZ – centralizované porovnanie ukazovateľov
- ❑ optimalizácia portfólia EIZ – zmena skladby EIZ a používateľských inštitúcií

Ako je (2)

EIZ NISPEZ
portfólio EIZ

zapojené inštitúcie

21 slovenských verejných VŠ, 3 vedecké knižnice a SAV
prostredníctvom ÚK SAV

systém komunikácie

Koncepcia koordinácie, hodnotenia a optimalizácie EIZ

gestori EIZ

spolupracujú priamo s CVTI SR

kontaktné osoby

zástupca akademickej alebo vedeckej knižnice

NÁRODNÝ INFORMAČNÝ SYSTÉM PODPORY VÝSKUMU A VÝVOJA NA SLOVENSKU
— prístup k elektronickým informačným zdrojom
NISPEZ

*** Vyhľadávací portál pre vedu a v
oblasti IIR

ÚVOD > E-ZDROJE pre VaV

Elektronické informačné zdroje projektu NISPEZ

V portfóliu databáz/ kolekcii sprístupňovaných prostredníctvom projektu NISPEZ je možné nájsť **plnotextové, bibliografické, citačné a scientometrické** elektronické informačné zdroje. Všetky e-zdroje v portfóliu projektu pochádzajú od dôveryhodných a svetovo renomovaných vydavateľov.

Podmienky využívania e-zdrojov

Jednotlivé inštitúcie zapojené do projektu a ich používatelia sa zaväzujú dodržiavať licenčné podmienky pre prístup a využívanie EIZ. Viac informácií je možné nájsť na tejto stránke.

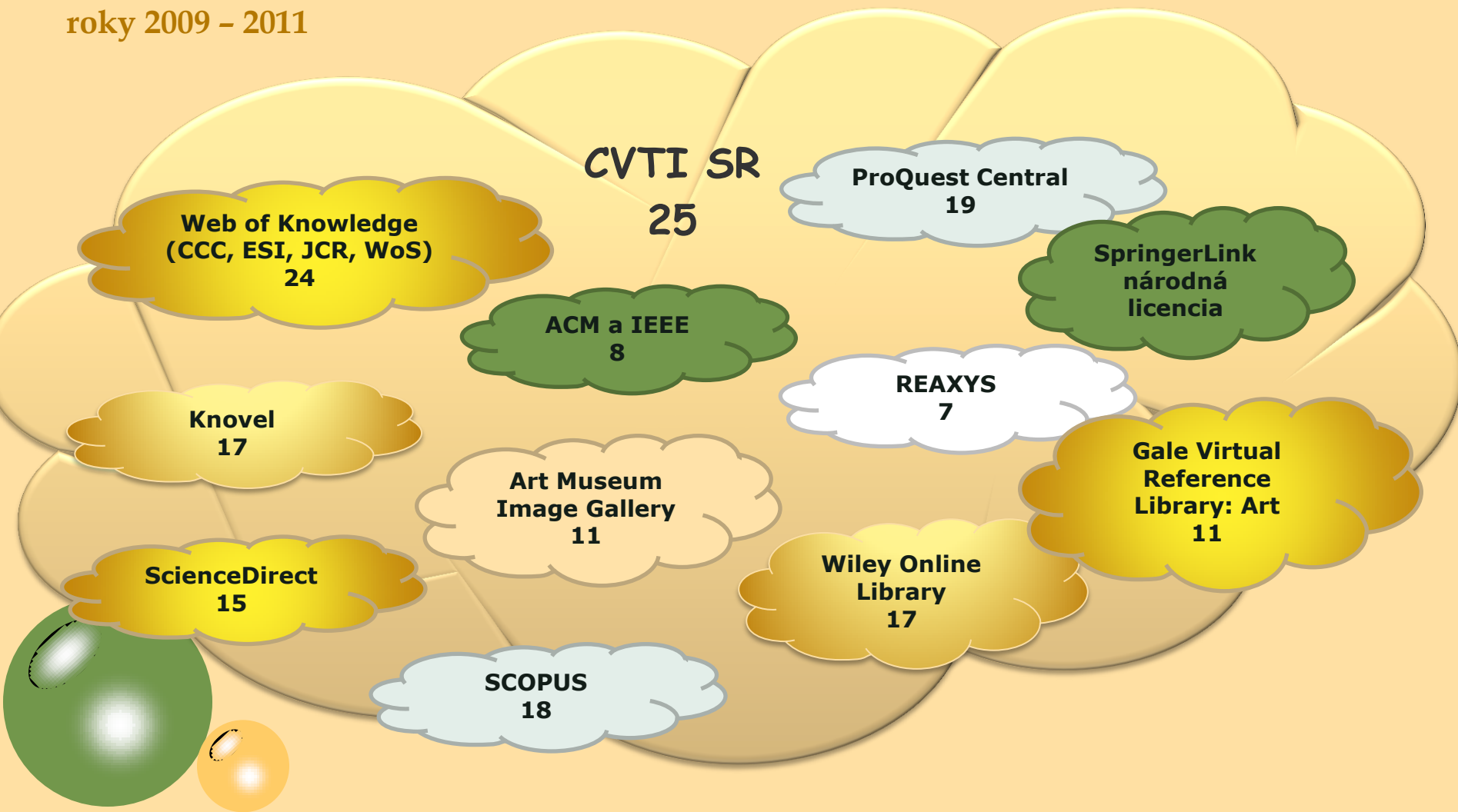
Niektoré inštitúcie ponúkajú prístup k e-zdrojom aj **prostredníctvom vzdialeného prístupu**.

Filter:
Všetky | technické vedy | prírodné vedy | lekárske vedy | pôdohospodárske vedy | spoločenské vedy | humanitné vedy | bibliografické, abstraktové, citačné, scientonometrické - multidisciplinárne |

ACM DIGITAL LIBRARY ACM / Association for Computing Machinery	Wilson Web Art Museum Image Gallery	Gale eReference Learning Gale Virtual Reference Library: Art	IEEE IEEE/ET Electronic Library (IEL)
Knovel Knovel Library	ProQuest ProQuest Central	reaxys® REAXYS	ScienceDirect ScienceDirect
refine your research SCOPUS	SpringerLink SpringerLink	CURRENT CONTENTS CONNECT™ Web of Knowledge – Current Contents Connect	ESSENTIAL SCIENCE INDICATORS™ Web of Knowledge – Essential Science Indicators
JOURNAL CITATION REPORTS™ Web of Knowledge – Journal Citation Reports	WEB OF SCIENCE™ WITH CONFERENCE PROCEEDINGS Web of Knowledge – Web of Science with Conference Proceedings	WILEY ONLINE LIBRARY Wiley Online Library	

Ako je (3)

roky 2009 – 2011

cielená publicita

webová stránka:

<http://nispez.cvutisr.sk/> (TU)

materiály publicity:

sprievodcovia jednotlivými databázovými kolekciami v printovej verzii, plagáty, roll-upy, záložky, skladačky, ale aj používateľské manuály k využívaniu jednotlivých e-zdrojov a pod.

publikačné aktivity:

TV diskusie, rozhovory, novinové články a pod., prezentácie na odborných seminároch, konferenciách, v odborných periodikách a pod.

NÁRODNÝ INFORMAČNÝ SYSTÉM PODPORY VÝSKUMU A VÝVOJA NA SLOVENSKU
— prístup k elektronickým informačným zdrojom
NISPEZ

Hľadaj *** Vyhľadávací portál pre vedu a výskum scientia.sk *** Ďalšie národné projekty realizované v CVTI

Úvodná stránka

- O PROJEKTE
- ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1
- ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2
- ŠPECIFICKÝ CIEĽ 3
- ŠPECIFICKÝ CIEĽ 4
- KONTAKTY

E-ZDROJE pre VaV
SCIENTIA.SK
ČASOPISY pre VaV (SK)
PODUJATIA
MÉDIA
FOTOGALÉRIA
OPÝTAJTE SA
ZÓNA RIEŠITEĽOV

Aktuality

2. 5. 2012
Online semináre Web of Knowledge
Využite možnosť zúčastniť sa online seminárov databáz Web of Knowledge celý článok

30. 3. 2012
Večer s e-zdrojmi v CVTI SR
Odborné podujatie, 30. 3. 2012 celý článok

14. 3. 2012
Online semináre Web of Knowledge
Využite možnosť zúčastniť sa online semináru Web of Knowledge celý článok

archív aktualít

scientia.sk
vyhľadávací portál pre vedu a výskum
projekt NISPEZ

Vzdialený prístup e-zdroje

Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PROJEKTE

NÁZOV:
Národný informačný systém podpory výskumu a vývoja na Slovensku — prístup k elektronickým informačným zdrojom (NISPEZ)

REALIZUJE:
Centrum vedecko-technických informácií SR
Lamačská cesta 8/A
811 04 Bratislava

OPERAČNÝ PROGRAM:
Výskum a vývoj

PROJEKT FINANCOVANÝ:
Európsky fond regionálneho rozvoja

NEENÁVRATNÝ FINANČNÝ PRÍSPEVOK:
19 881 676,23 eur

OBDOBIE REALIZÁCIE:
december 2008 – máj 2014

ITMS KÓD PROJEKTU:
26220220001
26240220001

odborné podujatia

pracovné semináre

možnosť práce s databázami pri PC

informačné semináre

informácie o novinkách z oblasti EIZ

výročné podujatia

napr.:

Brána k vedeckému poznaniu otvorená (I – III)

Večer s e-zdrojmi v CVTI SR (I – III) a pod.

centralizované sledovanie štatistických ukazovateľov

- ❑ jednotná forma sledovania štatistických ukazovateľov, sledovanie zmien a tendencií vo využívaní EIZ
- ❑ vzájomné porovnávanie inštitúcií
- ❑ štatistické výstupy sú spracované v tabuľkovom aj grafickom prevedení (všetky EIZ – všetky inštitúcie)

typ databázy	štatistické ukazovatele
plnotextové	počet prístupov – počet vyhľadávaní – počet zobrazených plných textov dokumentov
bibliografické	počet prístupov – počet vyhľadávaní

kompletné štatistiky: <http://nispez.cvtisr.sk/>

hodnotíme (1)

cieľ hodnotenia:

vzhľadom na množstvo vynakladaných finančných prostriedkov na nákup licencií CVTI SR každoročne vykonáva hodnotenie efektívnosti využívania týchto EIZ

podklady pre hodnotenie sa získavajú:

- ❑ zo štatistík využívania EIZ, ktoré generujú vydavatelia jednotlivých databáz
- ❑ z dotazníkových prieskumov uskutočnených medzi používateľmi EIZ

kompletné vyhodnotenia: <http://nispez.cvtisr.sk/>

hodnotíme (2)

- ❑ **hodnotiace správy za prvé dva roky**
 - ❑ **prinášajú zhodnotenie všetkých centralizovaných činností**
- ❑ **komplexné analýzy**
 - ❑ **na základe analýz sledovaných štatistických ukazovateľov využívania EIZ a s prihliadnutím na počty potenciálnych používateľov jednotlivých inštitúcií je možné používateľské inštitúcie zapojené do projektu NIZPEZ začleniť do určitých skupín**
- ❑ **pracovný materiál**
 - ❑ **slúži pre potreby riešiteľov projektu a ako podklad pre optimalizáciu portfólia**

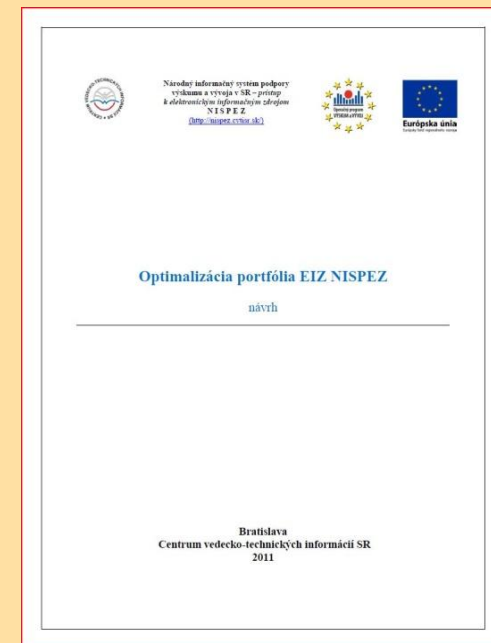

hodnotiace správy dostupné: <http://nispez.cvtisr.sk/>

optimalizujeme (1)

- ❑ **podkladom pre optimalizáciu sú hodnotiace správy**
- ❑ **na základe analýz možno vytipovať inštitúcie, kde je potrebné prehodnotiť portfólio EIZ a urobiť zmeny**

- ❑ **návrh na zmenu**
- ❑ **rozšírenie súčasného portfólia indexov databázy Web of Science o prístup do indexu Book Citation Index (10 inštitúcií)**
- ❑ **zrušenie prístupu k databázam platformy Web of Knowledge pre 6 inštitúcií**
- ❑ **zrušenie prístupu 11 inštitúcií k databáze Art Museum Image Gallery**
- ❑ **zrušenie prístupu 1 inštitúcie k databáze IEEE/IET Electronic Library (IEL)**

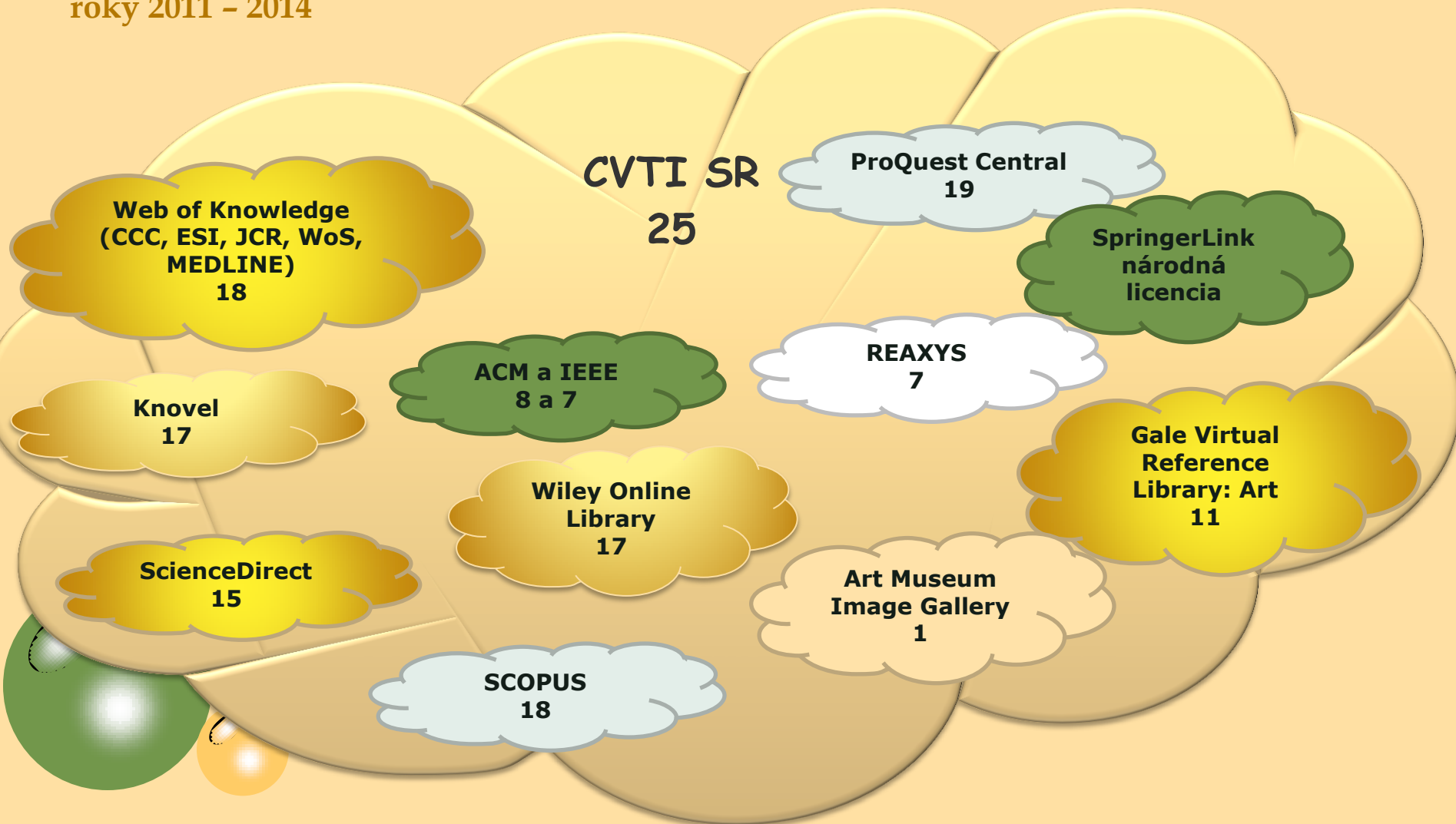

optimalizujeme – výsledky (2)

- ❑ rozšírenie súčasného portfólia indexov databázy **Web of Science** o prístup do indexu **Book Citation Index** (13 inštitúcií)
- ❑ rozšírenie súčasného portfólia databázy **Web of Knowledge** o prístup do databázy **MEDLINE** (18 inštitúcií)
- ❑ zrušenie prístupu k databázam platformy **Web of Knowledge** (CCC, ESI, JCR a WoS) pre 6 inštitúcií
- ❑ zrušenie prístupu 11 inštitúcií k databáze **Art Museum Image Gallery**, ale zároveň zabezpečenie prístupu do tejto databázy len pre jednu inštitúciu (CVTI SR)
- ❑ zrušenie prístupu 1 inštitúcie k databáze **IEEE/IET Electronic Library** (IEL)

optimalizujeme – výsledek(3)

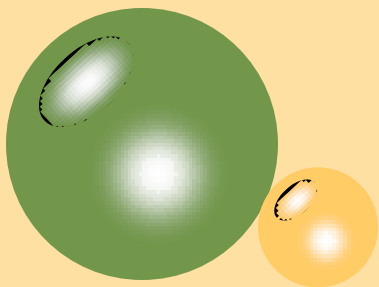
roky 2011 – 2014

Konštatujeme – zhrnutie

Centralizovaný prístup:

- ❑ vytvára možnosti pre cielenejšiu publicitu
- ❑ poskytuje možnosti pre centralizované sledovanie štatistických ukazovateľov
- ❑ dáva možnosti pre vzájomné porovnávanie inštitúcií
- ❑ dáva priestory pre organizovanie odborných podujatí, seminárov
- ❑ priebežne sleduje a hľadá slabé články vo využívaní EIZ
- ❑ dáva podklady pre optimalizáciu zvolenej ponuky e-zdrojov a participujúcich inštitúcií v ďalšom období realizácie projektu
- ❑ zhromažďuje vhodné podklady pre riadiace orgány

Pýtame sa (1)

dotazníkový prieskum o tom, ako zástupcovia jednotlivých inštitúcií zapojených do projektu NISPEZ, vnímajú a hodnotia celkové centralizované riešenie všetkých sledovaných procesov

otázky

1. Ako hodnotíte centrálné obstarávanie prístupov k EIZ v porovnaní s individuálnym alebo konzorciálnym nákupom prístupov?
2. Považujete aktivity zamerané na cielenú publicitu organizované centralizovane za vhodný nástroj pre zvyšovanie efektivity využívania EIZ? Sú pre vás prínosom? (sem možno radiť spoločné PR materiály, web, prezentácie, príspevky, publikácie a pod.)
3. Považujete organizovanie informačných a pracovných seminárov za vhodný nástroj pre zvyšovanie efektivity využívania EIZ? Sú pre vás prínosom?
4. Ako vnímate centralizované hodnotenie efektívnosti využívania EIZ a vzájomné porovnávanie inštitúcií, ktoré EIZ využívajú?

Pýtame sa (2)

dotazníkový prieskum o tom, ako zástupcovia jednotlivých inštitúcií zapojených do projektu NISPEZ, vnímajú a hodnotia celkové centralizované riešenie všetkých sledovaných procesov

otázky

5. Ako vnímate optimalizáciu portfólia EIZ a skladby používateľských inštitúcií v roku 2011? Bolo pôvodné portfólio EIZ na začiatku projektu NISPEZ nastavené správne?
6. Čo všetko vám centralizácia priniesla? Pozitíva, negatíva.
7. Myslíte si, že optimalizované portfólia EIZ (po roku 2011) vytvára optimálne podmienky pre podporu výskumu a vývoja (VaV) na Slovensku?
8. Myslíte si, že by mal tento centralizovaný model obstarávania EIZ pokračovať aj naďalej? Malo by byť CVTI SR jeho riešiteľom?

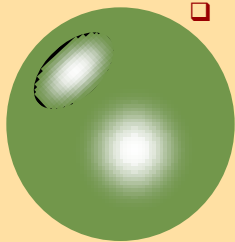
Dozvedeli sme sa

výsledky dotazníkového prieskumu

číslo otázky	1	2	3	4	5	6	7	8
pozitívne hodnotenie	17/19	18/19	19/19	14/19	10/19	-	14/19	16/19
neutrálne hodnotenie	2/19	1/19	0/19	5/19	7/19	-	4/19	3/19
negatívne hodnotenie	0/19	0/19	0/19	1/19	2/19	-	0/19	0/19

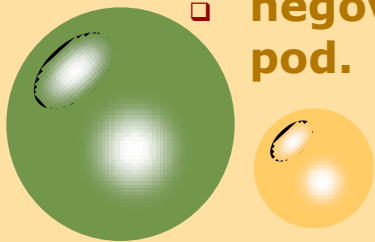
pozitíva

- ❑ finančná úspora za strany VŠ, univerzít, vedeckých knižníc, SAV (nákup licencií pre prístup do EIZ)
- ❑ ušetrený čas a energia práci s obstarávaním vlastných licencií
- ❑ rozšírenie portfólia EIZ, rozšírenie počtu inštitúcií
- ❑ lepšia vyjednávacía pozícia zo strany CVTI SR – ako centrálneho obstarávateľa smerom k dodávateľom a vydavateľom EIZ pri:
 - ❑ kúpe licencií pre prístup k EIZ (možno ľahšie dohodnúť konzorciálne a iné zľavy, výhodnejšie podmienky, lepšiu podporu dodávateľa,...)
 - ❑ vybavovaníu reklamácií, sťažností, zmien a pod.
- ❑ menšia záťaž na dodávateľov
- ❑ spoločná publicita, jej finančné a personálne zabezpečenie
- ❑ spoločne organizované semináre a podujatí
- ❑ spoločne a centrálnne spravovaný vyhľadávací portál pre vedu a výskum – scientia.sk
- ❑ spoločné hodnotenie, porovnávanie inštitúcií pri využívaní EIZ a spoločné hľadanie slabých článkov a pod.

negatíva

- ❑ narastajúca byrokracia a administratívna záťaž (podmienky prijímania nenávratných finančných prostriedkov)
- ❑ zdĺhavý a administratívne náročný proces VO (kúpa licencií pre prístup do EIZ)
- ❑ centralizované hodnotenie efektivity využívania EIZ a vzájomné porovnávanie inštitúcií (ide o požiadavku vyplývajúcu z projektovej dokumentácie a požiadavku riadiaceho orgánu)
- ❑ objektivizovanie štatistických ukazovateľov využívania EIZ prostredníctvom portálu pre vedu a výskum – scientia.sk, ktoré vďaka tomu, že portál slúži pre všetkých 25 inštitúcií, nedokáže identifikovať štatistiky využívania EIZ a priradiť ich správne jednotlivým inštitúciám – čo sa môže opticky javiť tak, že niektorým inštitúciám štatistiky využívania EIZ klesajú
- ❑ personálne zabezpečenie zo strany CVTI SR všetkých aktivít a činností v rámci centralizovaného riešenia
- ❑ negovanie výsledkov vlastnej práce jednotlivých inštitúcií a pod.

Dávame na zváženie

centralizovaný prístup

centralizované
obstarávanie
prístupov k EIZ
áno?/nie?

odborné
podujatia
áno?/nie?

riešiteľom má
byť CVTI SR
áno?/nie?

cielená
publicita
áno?/nie?

vzájomné
porovnávanie
inštitúcií
áno?/nie?

Navrhujeme – nový model (1)

centralizované riešenie – vhodný model?

odporúčania

- ❑ zachovať centralizované obstarávanie prístupov do EIZ – riešiteľ CVTI SR
- ❑ CVTI SR – úloha rokovať s dodávateľmi a vydavateľmi a uzatvárať zmluvy o prístupe k EIZ
- ❑ spracovať návrh riešenia na zabezpečenie celoplošného modelu financovania prístupov k EIZ, t.j. vytvoriť konzorciálne prístupy, na ktorých by sa alikvotnou časťou podieľali zapojené inštitúcie, zvyšok by sa získaval z iných zdrojoch (ako napr. štátny rozpočet MŠ VVaŠ alebo EÚ projekty, granty a pod.)
- ❑ spoločná publicita, ale len do tej miery, kde by to bolo pre zapojené inštitúcie výhodné

Navrhujeme – nový model (2)

centralizované riešenie – vhodný model?

odporúčania

- je potreba systematického zabezpečovania práce s databázami formou pracovných a informačných seminárov jednak organizovaných CVTI SR, ale zároveň aj stimulovať inštitúcie pre organizovanie vlastných podporných a vzdelávacích podujatí
- zavedenie spoločného hodnotenia využívania EIZ a porovnávania inštitúcií založenom na štatistických ukazovateľoch, resp. iných kritériách, ktoré by boli akceptovateľné pre všetky zapojené inštitúcie
- odbúranie zbytočnej byrokracie v prípadoch, kde to nie je nevyhnutné
- väčšia zaangažovanosť inštitúcií do výberu EIZ v portfóliu konzorciálnych nákupov, resp. do zmien v portfóliu EIZ a v skladbe inštitúcií
- vytvorenie poradného orgánu zloženého zo zástupcov jednotlivých zapojených inštitúcií

Predkladáme strategické riešenie

závery

centralizované riešenie

- ❑ síce nemôže obsahovať všetky špecifické požiadavky jednotlivých VŠ, univerzít, SAV a pod.
- ❑ prevažujú pozitíva a pri eliminácii negatív je možné nastaviť určitý vhodný model riešenia prijateľný všetkými stranami
- ❑ znamená značný posun v sprístupňovaní obrovského množstva hodnoverného vedeckého obsahu používateľom
- ❑ napomáha akademickým knižniciam – odbúrava náročnú agendu súvisiacu so získavaním finančných prostriedkov na nákup licencií pre prístup k EIZ, zároveň je aj prospešné pre koncových používateľov EIZ
- ❑ upozorňujeme, že zodpovednosť za adekvátne využívanie EIZ spočíva aj na pleciach jednotlivých inštitúcií, ktoré sú ich primárnymi konzumentmi
- ❑ u zapojených inštitúcií je potreba stimulovať svojich VaV pracovníkov, aby sa využívanie EIZ stalo pravidelne a systematicky využívaným informačným zdrojom pri riešení výskumných úloh

Podporujeme výskumné aktivity na Slovensku / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Ďakujeme za pozornosť

maria.zitnanska@cvtisr.sk
michal.sliacky@cvtisr.sk

<http://nispesz.cvtisr.sk/>
<http://www.cvtisr.sk/>
<http://scientia.cvtisr.sk/>